

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Nagy Egon András Ügyvédi Iroda (felperesi képviselő címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a dr. Tell Vilmos (I. rendű alperesi képviselő címe) ügyvéd által képviselt I. rendű alperes neve (I. rendű alperes címe) I. rendű és III. rendű alperes neve (III. rendű alperes címe) III. rendű alperesek ellen elszámolás iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. október 19. napján meghozott 63.P.20.013/2010/30. számú ítélete ellen a felperes részéről 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint másodfokú perköltséget, míg az államnak külön felhívásra 840.000 (nyolcszáznegyvenezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében az I. rendű alperest 14.000.000 forint, valamint 1.000.000 forint után 2002. január 29-étől, 13.000.000 forint után pedig 2002. február 1-jétől járó törvényes mértékű késedelmi kamata, míg a III. rendű alperest 6.000.000 forint és ennek 2002. február 7-től járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni.

Előadta, hogy a 2002. január 24-én aláírt szerződés szerint megbízást adott a **B. Kft**-nek a későbbiekben megvásárolandó ingatlanon épülő társasház egyik lakásának és garázsának a kivitelezésére 12.000.000 forint vállalkozói díj ellenében. A kivitelező cég ügyvezetője az I. rendű alperes volt. Az ingatlan-rész megvételére a III. rendű alperessel mint eladóval megkötött 2002. február 7-i szerződésben a vételárat 6.000.000 forintban jelölték meg. A két szerződés alapján ráhárul 18.000.000 forinttal szemben a rendelkezésére álló okiratok szerint összesen

32.000.000 forintot fizetett ki vételárra és a kivitelezés díjára. Az adásvételi szerződés értelmében a vételárat az aláírással egyidejűleg teljesítette. Ezen felül az ügyintézés során képviselőjében eljáró édesanyja 2002. január 28-án 1.000.000 forintot, 2002. február 1-jén pedig 13.000.000 forintot fizetett be az I. rendű alperes bankszámlájára. További 8.000.000 forint 2002. március 18-i és 4.000.000 forint 2002. május 2-i megfizetését a **B. Kft.** készpénzfizetési számla kibocsátásával ismerte el. Ezek a bizonylatok alátámasztják, hogy túlfizetésbe került az alperesek irányába, ezért a Ptk. 361. §-a alapján jogalap nélküli gazdagodás címén lépett fel követeléssel a szerződések alapján teljesítendő és a ténylegesen kifizetett összeg különbözetének visszatérítése iránt.

Az alperesek - köztük a korábban II. rendű alperesként eljáró **B. Kft.** - ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Vitatták a felperesi túlfizetést. Előadták, hogy a felperes édesanyja részéről az 1.000.000 forint + a 13.000.000 forint az I. és III. rendű alperesek közös bankszámlájára lett befizetve. Ennek elszámolásaként ismerte el a III. rendű alperes az adásvételi szerződés 4. pontjában a 6.000.000 forint összegű vételár átvételét és erről állította ki a **B. Kft.** a 8.000.000 forintos számlát. Tagadták, hogy az ingatlan-adásvételi szerződés aláírásával és a 8.000.000 forintos számla kibocsátásával egyidejűleg pénzfizetés történt a felperes részéről. Ezen felül a felperes mindössze további 4.000.000 forintot teljesített, amelyről a 2002. május 2-i kivitelezési költség számla került kiállításra.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 125.000 forint, a III. rendű alperesnek 36.000 forint perköltséget, míg az államnak külön felhívásra 900.000 forint feljegyzett kereseti illetéket.

A jogi indokolás szerint a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az I. rendű alperessel szemben 14.000.000 forint, míg a III. rendű alperessel szemben 6.000.000 forint túlfizetése áll fenn. A III. rendű alperes tekintetében a vele kötött ingatlan-adásvételi szerződés nem alkalmas a bizonyításra, mivel annak 4. pontja - helyes értelmezése szerint - arra utal, hogy a vételár megfizetése nem az aláírással egyidejűleg történt, hanem azt már korábban kiegyenlítette a vevő. Ezt megerősítette a szerződést aláíró egyik társtulajdonos vallomása, aki a III. rendű alperessel egyezően azt állította, hogy a szerződés aláírásakor nem került sor pénzmozgásra. A vételár hiánytalan átvételének az elismerése tehát azt tükrözi, hogy a 6.000.000 forint a bankon keresztül átutalt összegből lett kiegyenlítve. A kivitelezési szerződésben megjelölt határidők és összegek, valamint a tanúvallomások összevetéséből az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy erre a célra a felperes először 8.000.000, majd 4.000.000 forintot teljesített. **Sz-F. A.** tanúsította, hogy a 8.000.000 forintot az I. rendű alperes vitte be a **B. Kft.** irodájába azzal, hogy ezt az összeget a felperes édesanyja fizette be a bankszámlájára, ezért a felperes nevére kell kiállítani a számlát. Az ezt követően készpénzben megfizetett 4.000.000 forinttal együtt a kivitelezési díj teljesítve lett. Ennek cáfolatára a további tanúvallomások nem voltak alkalmasak, mivel **B. I. Z.** és **R. G.** nem rendelkeztek közvetlen ismeretekkel a

létrejött szerződések tartalmáról, csak annyit tudtak, amennyit a felperes édesanyja elmondott nekik az átutalás, illetve a pénzfelvétel céljáról. Nem voltak azonban tisztában a jogügylet összefüggéseivel és a jelentőséghez jutó összegek nagyságáról sem tudtak nyilatkozni. Erre figyelemmel a bizonyítottság hiányát a felperes hátrányára értékelve döntött a kereset elutasításáról. A rendelkezésre álló bizonyítékok mellett nem volt szükség az I. és III. rendű alperesek pénzforgalmi számláján történt 2002. évi mozgások ellenőrzésére, ezért mellőzte a PSZÁF megkeresésére irányuló felperesi bizonyítási indítványt.

Az ítélet ellen a felperes jelentett be fellebbezést, melyben elsősorban annak megváltoztatását és az I. rendű alperessel szemben érvényesített keresete teljesítését kérte, másodlagosan pedig hatályon kívül helyezést indítványozott. Vélekedése szerint az elsőfokú bíróság nem tulajdonított kellő jelentőséget a becsatolt bizonylatoknak. Ezek ugyanis teljes bizonyító erejű magánokiratként kötött bizonyító erővel rendelkeznek az abban foglaltak fennállása tekintetében. Az okiratok mellett a Pp. 193. §-a értelmében egyéb bizonyításra nem lett volna szükség, mivel azok - köztük a szerződések, a banki bizonylatok és a számlák - kétségkívül alátámasztják, hogy édesanyja közreműködése útján összesen 32.000.000 forintot fizetett ki. Az okiratoknak ellentmondó tanúvallomásokat nem lehetett volna elfogadni különös tekintettel arra, hogy az alperesek és az általuk bejelentett tanúk emlékezetét elhomályosítja az azóta eltelt hosszú idő és az a körülmény, hogy nagyszámú hasonló ügyletben: lakásépítésében és eladásában vettek részt. Sérlemelte, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ában foglalt előírás ellenére nem adott teljeskörű tájékoztatást a bizonyítási teher alakulásáról és az okiratokkal szemben bizonyításra szoruló tényekről. Hangsúlyozta, hogy erkölcsi kötelezettségének érzi az ügy tisztázását, mivel a képviseletében eljáró édesanyja Alzheimer-megbetegedése a kifizetések időszakában kezdődött.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokain alapuló helybenhagyására irányult.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a 2011. január 4-i tárgyaláson részletes tájékoztatást adott a bizonyítási kötelezettségről, noha ezt a jegyzőkönyv nem tartalmazza. Abból azonban kiderül, hogy a felek a tájékoztatásra figyelemmel nyilatkoztak a bizonyítási indítványokról. Hangsúlyozta, hogy soha nem vonta kétségbe a felperes szerződésszerű teljesítését, de az azt meghaladó túlfizetés bizonyítására a becsatolt okiratok nem alkalmasak. Vélekedése szerint az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és azok alapján helyesen állapította meg a tényállást, amely nem ad alapot a kereset teljesítésére.

Fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú bíróság ítéletének az a rendelkezése, amellyel a III. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította (Pp. 228. § (4) bekezdés). Ezt a rendelkezést az ítélőtábla felülbírálata nem érintette.

A felperes fellebbezése alaptalan.

A hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelemre figyelemmel az ítéletábra először ennek indoklását vizsgálta.

A felperes a Pp. 3. § (3) bekezdésében előírt tájékoztatás elmaradását jelölte meg olyan eljárás hibaként, melynek orvoslása szükségessé teszi az elsőfokú tárgyalás megismétlését (Pp. 252. § (2) bekezdés). Ez az érvelése azonban ellentmondásban áll az elsőfokú bíróság 6-l. sorszámú végzésével, melyben részletes tájékoztatást adott a feleket terhelő bizonyítási kötelezettségről. A tájékoztatás helytállóságát a felperes az első tárgyaláson kétségbe vonta és hangsúlyozta, hogy az általa csatolt okirati bizonyítékok alátámasztják a túlfizetést. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság a már közölt bizonyítási teherre történő ismételt figyelmeztetés mellett hívta fel a feleket bizonyítási indítványaik megtételére (15. számú jegyzőkönyv). A Pp. 3. § (3) bekezdésében előírt tájékoztatás tehát az elsőfokú bíróság részéről megtörtént. Más kérdés, hogy ezzel a felperes nem értett egyet. Ellenvetésének vizsgálata és e körben annak eldöntése, hogy milyen bizonyító erővel rendelkeznek a becsatolt okiratok, a bíróság mérlegelésére, vagyis a per érdemére tartozik.

Fentiekre tekintettel nem volt ok a hatályon kívül helyezésre, ezért az ítéletábra a Pp. 253. § (1) bekezdésének megfelelően az ügy érdemében hozta meg határozatát.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével és annak indoklásával az ítéletábra egyetértett, ezért a Pp. 254. § (3) bekezdése értelmében az ott részletezett helytálló indokok alapján határozott a helybenhagyásáról, amit csupán a fellebbezésre tekintettel egészít ki a következőkkel.

A felperes keresetét arra alapította, hogy az I. rendű és a III. rendű alperes javára egyaránt túlfizetésbe került, mivel az adásvételi szerződés aláírásával egyidejűleg hiánytalanul kifizette az ingatlan vételárát, a két számla kiállításakor pedig a teljes kivitelezési díjat. A szerződésekből ráháruló szolgáltatásokon felül a bankon keresztül átutalt 1.000.000+13.000.000 forintot tehát jogcím nélkül teljesítette. Ezt a 14.000.000 forintot a fellebbezésben már kizárólag az I. rendű alpereshez befolyt túlfizetésnek minősítette, de azt változatlanul fenntartotta, hogy a túlfizetés tényét az általa csatolt okiratok bizonyítják.

Ezzel szemben az adásvételi szerződés 4. pontjából az tűnik ki, hogy annak aláírásakor pénzmozgás nem történt. Az ott használt múlt idejű „megfizetett” ige arra utal, hogy a vevő a vételárát már korábban teljesítette. Ezt ismerte el és nyugtázta az eladó, mellyel lényegében a Ptk. 284. § (1) bekezdésében szabályozott nyugtaadási kötelezettségének tett eleget.

Az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett rendelkezésének releváns indokai között megtalálható az megállapítás, miszerint a 6.000.000 forint összegű vételár kiegyenlítése abból a 14.000.000 forintból történt, amit a felperes banki átutalással teljesített (5. oldal harmadik bekezdés). Ebből kiindulva a felperesnek magyarázatot kellett volna adnia arra, hogy a fellebbezésben miért hagyta figyelmen kívül a III. rendű alpereshez befolyt összeget, és miért tekintette a teljes 14.000.000 forintot az

I. rendű alperes felé fennálló túlfizetésnek. E nélkül a fellebbezés számszaki levezetése elmaradt.

Mindezek után az ítéletábra azt vizsgálta, hogy a rendelkezésre álló okiratok mely tények bizonyítására alkalmasak.

A kiviteli szerződés szerint a felperesnek két részletben összesen 12.000.000 forint vállalkozási díjat kellett megfizetnie. Nem kérdéses, hogy ebből 4.000.000 forintot készpénzben fizetett meg akkor, amikor a második részlet átvételéről a **B. Kft.** kiállította a 2002. május 2-i egyszerűsített számlát. A vita tárgyát tehát az képezte, hogy a 8.000.000 forint összegű első részlet kétszeres megfizetése igazolható-e, vagyis az átutalás és a számla kiállítás külön-külön teljesítést takar-e.

A kiviteli szerződésben a vállalkozói díj teljesítésére pénzügyi ütemezést kötöttek ki azzal, hogy az első 8.000.000 forintos részlet megfizetésének határideje 2002. március 18. napja. Ez nem határnap kikötésnek felel meg, nem azt jelenti, hogy a felperes csak ezen a napon teljesíthetett, hanem azt, hogy legkésőbb eddig kellett az első részletet megfizetnie. A határidő számítás Ptk. 282. §-ában foglalt szabályára figyelemmel a 2002. január 24-i szerződéskötés napjától kezdődően 2002. március 18-ig bezárólag bármikor szerződésszerűen teljesíthetett. A számlán szereplő dátumból ezért nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a 8.000.000 forint kifizetése azon a napon történt meg.

Ezek szerint az első részlet teljesítési határideje már megkezdődött akkor, amikor a 14.000.000 forint átutalásra került az I. rendű és a III. rendű alperesek közös bankszámlájára. Valójában mindkét befizetési bizonylatból kitűnően az I. rendű alperes lett megnevezve a jogosult bankszámla tulajdonosaként. Az 1.000.000 forintos átutalás jogcíme megbízás volt, míg a 13.000.000 forint átutalása lakáseladás címén történt.

Ezek a befizetési bizonylatok tehát - tartalmuknak megfelelően - azt bizonyítják, hogy a felperes képviselője útján összesen 14.000.000 forintot utalt át együttesen az I. és III. rendű alpereseknek. Ebből 6.000.000 forint teljesítését a III. rendű alperes elismerte azzal, hogy az adásvételi szerződésben nyugtázta a teljes vételár kiegyenlítését. Az I. rendű alperesnek viszont a felperes egyáltalán nem tartozott, nem volt olyan adóssága, amit személyesen neki kellett volna teljesítenie. Az átutalt összegből fennmaradó 8.000.000 forintot azonban mégsem lehet tartozatlan fizetésnek tekinteni, mivel nyilvánvalóan a felperest terhelte a vállalkozói díj megfizetése. Ennek a követelésnek ugyan a **B. Kft.** volt a jogosultja, akinek a képviseletében az I. rendű alperes mint a cég ügyvezetője jogszerűen járt el, törvényes képviseleti jogánál fogva pedig korlátozás nélkül megtehetett minden intézkedést a kiviteli szerződéssel kapcsolatban (Ptk. 219. § (2) bekezdés). Ennél fogva a magánbankszámlájára beérkezett 8.000.000 forintot jogszerűen fogadhatta el a kivitelezési díj teljesítéseként a **B. Kft.** nevében azzal, hogy ezt az összeget befizette a cég pénztárába. Ennek megtörténtét igazolja a 2002. március 18-án kiállított egyszerűsített számla, amely lényegében - az adásvételi szerződés 4. pontjához hasonlóan - a kivitelezési díj első részletének a felperes részéről megtörtént teljesítését nyugtázza (Ptk. 284. § (1) bekezdés). Ekként a számla

teljesítés módjára vonatkozó rovata is megfelel a valóságnak lévén, hogy az I. rendű alperes a bankszámlájáról felvett összeget készpénzben fizette be a B. Kft pénztárába.

Arra nem merült fel bizonyíték, hogy ezen a napon, azaz 2002. március 18-án a felperes édesanyja további 8.000.000 forintot fizetett volna meg készpénzben a B. Kft-nek. Ezt a felperesi állítást a becsatolt bizonylatok önmagukban nem bizonyítják, helyesen járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor azokat az egyéb bizonyítékokkal összevetve értékelte. A mérlegelés a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően történt, az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokból, valamint a kiviteli és adásvételi szerződésből, a számlákból és az átutalási bizonylatokból okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes részéről a többletbefizetés nincs bizonyítva.

Sz-F. A. vallomása megerősítette azt az I. rendű alperesi tényelőadást, miszerint a bankszámláról felvett 8.000.000 forintot ő fizette be készpénzben a Kft-nek, és ez alapján ő adott utasítást a 2002. március 18-i számla kiállítására (20. számú jegyzőkönyv). Ezzel szemben a felperes által bejelentett tanúk egyike sem volt jelen akkor, amikor a B. Kft. részére a teljesítés megtörtént. Ők csak közvetetten, a felperes édesanyjától hallottak arról, hogy a fia építkezését intézi, beleértve annak pénzügyi bonyolítását. Tulajdonképpen csak a közlekedésben voltak segítségére, de arról már nem értesültek, hogy milyen tranzakciókra került sor, illetve ezek sikerre vezettek-e, ténylegesen megtörténtek-e a befizetések, s ha igen, milyen összegben.

Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes maga is bizonytalan volt abban, hogy az édesanyja valóban kifizette-e az általa összeszámolt 32.000.000 forintot. Az összegezéskor valamennyi fellelt okiratot figyelembe vette és összeadta az azokon feltüntetett összegeket. Tette ezt annak ellenére, hogy - előadása szerint - a számlázási módszer számára idegen, és nem tudta nyomon követni a kifizetéseket (15. számú jegyzőkönyv). Ilyen mértékű felperesi teljesítést azonban a bizonyítékok nem támasztanak alá, a bizonylatok mindössze 18.000.000 forint megfizetését igazolják.

A bizonyítottság hiányára figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen döntött a kereset elutasításáról, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A Pp. 239. §-a szerint alkalmazott 78. § (1) bekezdése értelmében az eredménytelenül fellebbező felperest terhelik a másodfokú perköltségek, melynek körében meg kell térítenie az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket és az I. rendű alperes ügyvédi díját. Az utóbbi összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a ténylegesen kifejtett jogi képviselési tevékenység arányában mérlegeléssel állapította meg, amely magában foglalja a 27 %-os áfát. Az ítéltábla azt is figyelembe vette, hogy az elsőfokú bíróság jelentősen mérsékelte az IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján a pertárgyértékhez igazodóan megállapítható ügyvédi munkadíjat, ezért annak a 3. §

(5) bekezdésében megengedett másodfokú eljárásbeli további csökkentése nem volt indokolt.

Budapest, 2012. április 27.

. Szabó Klára s.k.
a tanács elnöke

. Csordás Csilla s.k.. Sándor Ottó s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül: